

Pilk ajaloo prügikasti

Pole inimest, pole ka probleemi

* Uljanov–Lenini monumenti tabas Rakveres kuulsusetu lõpp *

Läänud sügisel sai Eesti riik Rakveres Näituse tänavas asuvat Vene sõjaväe piirivalvelinnakut üle võttes tasuta kaasandena oma valdusse ka kurikuulsa kommunismiehitaja Vladimir Uljanov–Lenini ülielusuuruse raidkuju. Toona ütlesid sõjaväeosa üle andnud Vene ohvitserid oma eksiidoli kohta mahlakas slaavi dialektis lühidalt ja ropusti ning sinna-ka see asi jäigi. Lenin nägi oma concreteeritud vormis aga üsna mõjus välja, isegi sedavõrd mõjus, et tarataguse militaarelu kaunistamise asemel võis ta olla algselt mõeldud ehk isegi mõnda Rakvere sootuks olulisemat tuiksoont „ehtima“.

Nii talvitas Uljanov–Lenini kuju nüüd juba Eesti riigi omandina ja kohaliku Kaitseliidu valvatuna Näituse tänava tarataguses, kõleda pa-

raadväljaku veeres kasvavate metsistunud karusmarja- ja sõstrapõsaste turvalises vilus uude aastasse. Kuid tänavusi suvekuumi suure ajalooeksperimentaatori standardikooniks vormitud kuju siiski üle elada ei suutnud. Täna on Lenini Rakvere raudbetoonvariandist järel vaid postament, millele toetuvatest põlvist raiutud jalgadest turrivad välja terasarmatuuri kõverikud. Impeeriumirajaja monumenti büstiosa võib leida kõrval asuvate marjapõsaste rüüast tundmatuseni moonutatud peaga. Iidolkuju räsitud kõrv aga vedeles sõjaväeosa paraadväljaku sillutisel.

Kaitseliidu Lääne–Virumaa maleva pealik Juban Hallikmaa ei pidanud eile „Virumaa Teatajale“ antud telefoniusutluses Uljanov–Leni-

ni raidkuju kuulsusetut lõppu Rakveres kommenteerimist väärivaks sündmuseks. „Oli ja enam ei ole. See ei ole praegu probleem, millest numbrit teha.“ oli Hallikmaa enam kui napisõnaline.

Tõepoolest — pole inimest, pole ka probleemi. Ent kummaline on see elu ja see lugu, sõbrad! Kummaline on see aeg ja see lugu, mida ajalooks nimetatakse. Kas võisid kunagi hallil ajal need mehed, kes seda jumaldatud inimkuju betooni valasid, oma satamõiteiski arvata, milline kuulsusetu lõpp nende taie ees ootab. Või need inimesed, kes veel hiljuti sellesama kuju või selle lugematute koopiate poole turja koogutasid. Kuid oli, mis oli. Enam ei ole. Rakveres vähemalt mitte...

Hannes Kuusma

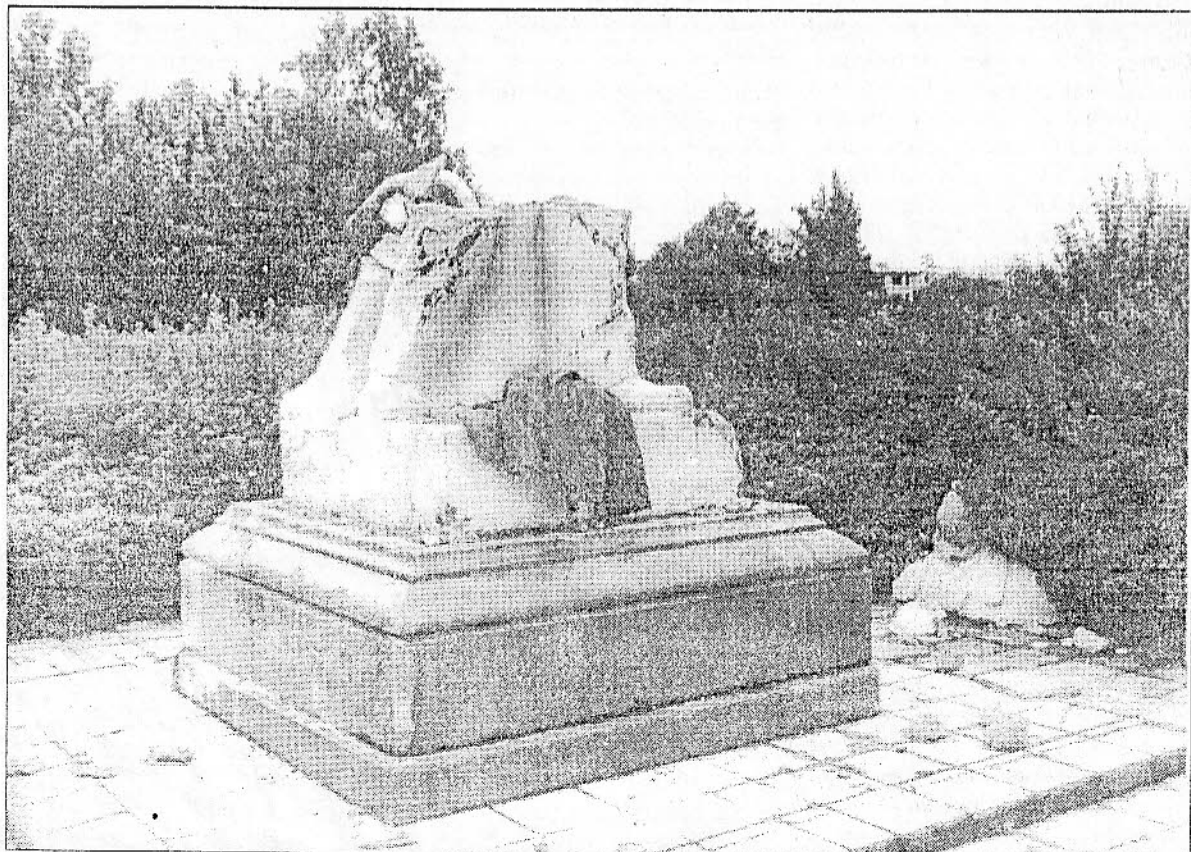

Foto: Mart Eelmäe